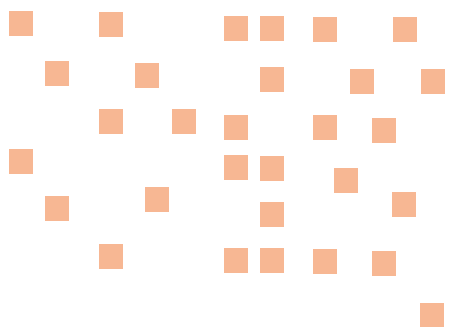

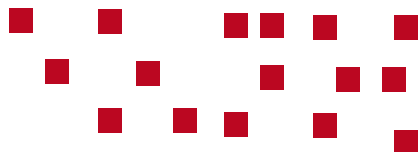
MALI

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla
ludności cywilnej**

**DPU-WIKP-424/276/2025
12.05.2025**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Mali.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 22 mln.

Skład etniczny: Bambara 33,3%, Fulani (Peul) 13,3%, Sarakole/Soninke/Marka 9,8%, Senufo/Manianka 9,6%, Malinke 8,8%, Dogoni 8,7%, Songaj 5,9%, Bobo 2,1%, Tuaregowie 1,7%, inni 6,7%

Większość ludności Mali należy do ludów Mande (Bambara i Malinke), mieszka na południu kraju i zajmuje się rolnictwem. Ludy pasterskie takie jak Tauregowie i część Fulanów, żyją przeważnie na północy w większym rozproszeniu.^[1]

Skład religijny: muzułmanie 93,9%, chrześcijanie 2,8%, animiści 0,7%, inni 2,6%.^[2]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Przed uzyskaniem niepodległości w 1960 r. Mali było kolonią francuską. Zgodnie z konstytucją z 2023 r. Mali jest republiką prezydencką.^[3]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Od 2023 r. Mali podzielone jest na 19 regionów: Bandiagara, Bougouni, Dioila, Douentza, Gao, Kayes, Kidal, Kita, Koulikoro, Koutiala, Menaka, Mopti, Nara, Nioro, San, Segou, Sikasso, Taoudenni, Tombouctou (Timbuktu) oraz 1 dystrykt stołeczny Bamako.^[4]

Regiony dzielą się na okręgi (*cercles*), których jest łącznie 49. Najmniejszą jednostką administracyjną jest dzielnica (*arrondissements*).^[5]

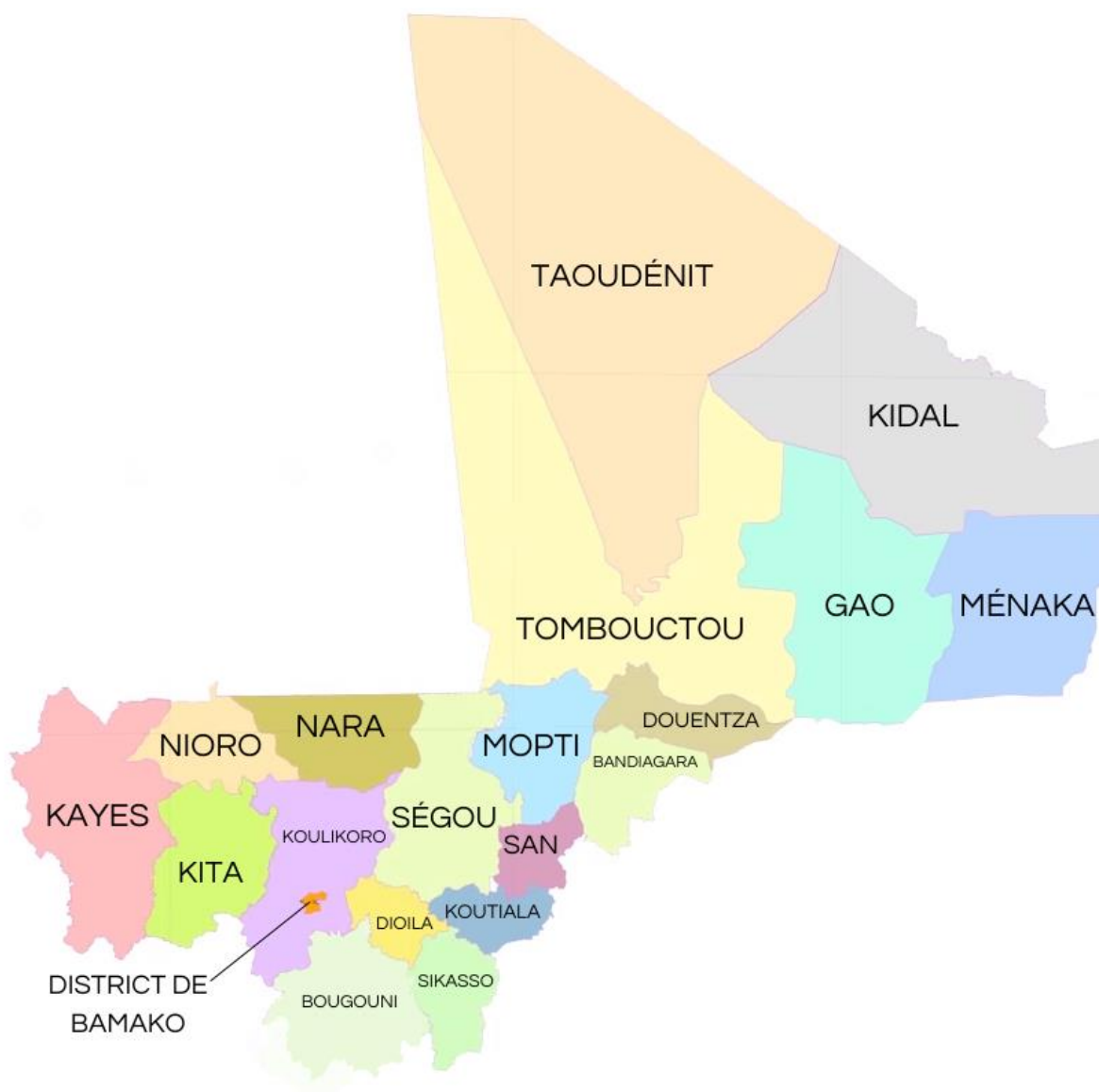
¹ Minority Rights Group, Mali 10.2023, <https://minorityrights.org/country/mali/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

⁵ Wikipedia, Podział administracyjny Mali, https://pl.wikipedia.org/wiki/Podzia%C5%82_administracyjny_Mali

Mapa. Podział administracyjny Mali^[6]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Ostatnie wybory prezydenckie odbyły się dnia 29 lipca 2018 r. Wygrał je **Ibrahim Boubacar Keita**, który we wrześniu 2018 r. został zaprzysiężony na drugą pięcioletnią kadencję.^[7]

W sierpniu 2020 r. miał jednak miejsce zamach stanu, który został dokonany przez zbuntowanych żołnierzy z bazy wojskowej w mieście Kati. W jego wyniku w nocy z 18 na 19 sierpnia 2020 r. prezydent Mali Ibrahim Keita ogłosił swoją dymisję oraz

⁶ Wikimedia Commons, Mali, administrative divisions 2023, (CC BY-SA 4.0), 05.01.2024, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mali_administrative_divisions_2023.png

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

rozwiązanie parlamentu.^{[8][9]} Pomimo wyznaczenia terminu kolejnych wyborów prezydenckich, w kraju nie nastąpiła stabilizacja. W wyniku kolejnych zamachów stanu, w czerwcu 2021 r. władzę przejął dotychczasowy wice-prezydent, **Assimi Goita**, który został zaprzysiężony na prezydenta przejściowego. 6 czerwca 2022 r. rząd Assimi Goity ogłosił 24-miesięczny okres przejściowy obowiązujący do marca 2024 r. Przed wyborami prezydenckimi, planowanymi na luty 2024 r. miały się odbyć wybory parlamentarne,^{[10][11][12]} jednak żadne z nich nie doszły do skutku. Nowa data wyborów nie jest znana.^[13]

Rząd i premier. Szefem przejściowego rządu został mianowany w 2021 r. **Choguel Maiga**.^[14]

Parlament i wybory parlamentarne. Ostatni parlament został rozwiązany w sierpniu 2020 r. w wyniku wojskowego zamachu stanu. Na mocy nowej konstytucji z 2023 r. Zgromadzenie Narodowe powinno się składać z dwóch izb, a nie jak dotychczas z jednej, jednak planowane wybory parlamentarne nie odbyły się w terminie. Rząd przejściowy utworzył natomiast **Narodową Radę Przejściową (CNT)**, której 121 członków zostało wybranych jeszcze w 2020 r. przez ówczesnego wiceprezydenta Assimi Goita. CNT działa jako ciało ustawodawcze rządu przejściowego.^[15]

SYSTEM PRAWNY

W Mali obowiązuje system prawa oparty na francuskim modelu prawa cywilnego, z elementami prawa zwyczajowego.^[16]

KARA ŚMIERCI

Kara śmierci jest przewidziana w prawie Mali i jest orzekana. Według najnowszego, opublikowanego w kwietniu 2025 r., raportu Amnesty International, w 2024 r. orzeczonych zostało 16 wyroków śmierci. Jednocześnie w 2024 r. nie wykonano żadnej egzekucji.^[17]

⁸ Reuters, Mali president resigns after detention by military, deepening crisis, 18.08.2020, <https://www.reuters.com/article/us-mali-security-idUSKCN25E1AF>

⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

¹⁰ UK Parliament, House of Commons Library, 11.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9636/>

¹¹ BBC News, Mali coup: How junta got Ecowas economic sanctions lifted, 06.07.2022, <https://www.bbc.com/news/world-africa-62037317>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

¹³ The Africa Report, Elections in Mali and Burkina Faso postponed for forever (and a day), 06.05.2024, <https://www.theafricareport.com/346803/elections-in-mali-and-burkina-faso-postponed-for-forever-and-a-day/>

¹⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

¹⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

¹⁷ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2023 r. na terenie Mali w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęło 4319 osób (członków służb bezpieczeństwa, bojowników i cywili), natomiast w 2024 r. ilość wszystkich ofiar wyniosła 4000. W pierwszym kwartale 2025 r. w wyniku incydentów związanych z bezpieczeństwem zginęło ponad 970 osób (członków służb bezpieczeństwa, bojowników i cywili).^[18]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Mali dysponuje siłami zbrojnymi, czyli armią podlegającą Ministerstwu Obrony. Podlega mu także Gwardia Narodowa oraz Żandarmeria, która jest inną strukturą niż policja. Funkcją armii jest zapewnienie bezpieczeństwa zewnętrznego, natomiast żandarmeria odpowiedzialna jest za bezpieczeństwo wewnętrzne i ochronę granic. Gwardia Narodowa ochrania budynki rządowe i inne publiczne instytucje, w tym więzienia. Wojsko tradycyjnie odgrywa także dużą rolę w polityce wewnętrznej, co prowadziło w historii tego kraju do licznych wojskowych zamachów stanu.^[19]

Po ostatnim zamachu stanu w 2021 r., władze Mali postawiły na bliskie relacje z Rosją i zażądały wycofania się zarówno wojsk stabilizacyjnych pod egidą ONZ (MINUSMA), jak i stacjonujących w Mali do tej pory oddziałów francuskich.^[20] Od grudnia 2021 r. w kraju zaczęli działać najemnicy z rosyjskiej **Grupy Wagnera** (obecnie Africa Corps). Władze Mali zobowiązały się do przyjęcia ich jako „instruktorów wojskowych”, mających za zadanie szkolenie malijskich sił bezpieczeństwa w używaniu sprzętu wojskowego pozyskanego z Rosji.^[21] Najemnicy założyli także dwie spółki prowadzące kopalnie złota, koło Bamako, które sprzedają ten kruszec za pośrednictwem handlarzy w Dubaju.^[22] Rosja i Mali podpisały umowy o współpracy w zakresie handlu ropą naftową, gazem, uranem i litem.^[23]

Ponadto Mali wraz z Nigrem i Burkina Faso powołały nowy sojusz wojskowy o nazwie **Alliance of Sahel States (AES)** w celu zwalczania zagrożeń terrorystycznych.^[24]

Niestabilność polityczna oraz specyficzna struktura etniczna kraju, który jest podzielony na część północną zamieszkaną przez nomadycznych Tuaregów oraz południową, zamieszkaną przez ludność czarnoskórą, powodowały liczne napięcia

¹⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

²⁰ USDOS (US Department of State), Threats to Peace and Security in Mali, 16.08.2023, <https://www.state.gov/threats-to-peace-and-security-in-mali/>

²¹ RMF24, Kilkanaście tysięcy żołnierzy ONZ opuści Mali. "Prigożyn pomógł to zaaranżować", 30.06.2023, https://www.rmfm24.pl/fakty/swiat/news-kilkanascie-tysiecy-zolnierzy-onz-opusci-mali-prigozyn-pomog-nld,6874932#crp_state=1

²² Africa Center for Strategic Studies, Mali Catastrophe Accelerating under Junta Rule, 10.07.2023, <https://africacenter.org/spotlight/mali-catastrophe-accelerating-under-junta-rule/>

²³ ISW (Institute for the Study of War), Africa File, August 2, 2024: Russian Blunder in Mali, 02.08.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-august-2-2024-russian-blunder-mali>

²⁴ Anadolu Agency, Niger, Mali, Burkina Faso create joint force to fight terrorism, 07.03.2024, <https://www.aa.com.tr/en/africa/niger-mali-burkina-faso-create-joint-force-to-fight-terrorism/3158442>

i konflikty. Od momentu powstania Mali, Tuaregowie próbowali buntować się przeciwko rządowi pochodzącej z południa czarnoskórej większości i wielokrotnie wzniesli powstania, m.in. w 1962 r., w latach 1990-1995, a także 2012-2015.^{[25][26][27]} W 2015 r. rząd Mali podpisał z Tuaregami porozumienie pokojowe, przyznające północy, zwanej przez Tuaregów **Azawadem**, rodzaj ograniczonej autonomii. Według przedstawicieli Tuaregów, nigdy nie zostało ono w pełni zrealizowane, aczkolwiek przyczyniło się do stabilizacji sytuacji w regionie. Jednak po opuszczeniu północy przez wojska MINUSMA, w drugiej połowie 2023 r., oddziały Wagnera, a także grupy powiązane z Al-Kaidą próbowały przejąć pod swoją kontrolę te tereny, co doprowadziło do wznowienia walk, także ze strony Tuaregów.^[28] W styczniu 2024 r. rząd w Bamako wypowiedział oficjalnie porozumienie z 2015 r. Tym samym, konflikt na północy na nowo eskalował.^[29] Tuaregowie powołali nową koalicję do walki z oddziałami rządowymi o nazwie **Cadre stratégique pour la défense du peuple de l'Azawad - CSP-DPA** (ang. Permanent Strategic Framework for the Defense of the People of Azawad, pod przewodnictwem **Bilala Ag Acherifa**, znanego przywódcy tuareckiej rebelii.^[30] Od sierpnia 2023 r. wojska rządowe zdołały odbić z rąk Tuaregów miasto Kidal, jednak w tym miejscu ofensywa się zatrzymała.^[31] 30 listopada 2024 r. organizacje Tuaregów uległy reorganizacji, tworząc nową zbrojną strukturę o nazwie **Front Wyzwolenia Azawadu** fr.: **Front de libération de l'Azawad FLA** (ang. Azawad Liberation Front tuareg: ⵜⴰⵎⴰⵏⵉⵜ ⵏ ⵏⵓⵔⵓⵙ ⵏ ⵓⵎⴰⵏⵉⵜ ⵏ ⵓⵎⴰⵏⵉⵜ; arab.: جبهة تحرير أزواد). Następnego dnia obóz FLA został ostrzelany przez armię i kilku jego liderów zginęło.^[32]

Pomimo kolejnych międzynarodowych interwencji, w Mali nadal obecne są komórki **Państwa Islamskiego** oraz organizacji powiązanych z Al-Kaidą. Do tych ostatnich zalicza się **Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin JNIM** (ang. Group for Support of Islam and Muslims),^[33] oraz **Macina Liberation Front (FLM) / Katiba Macina**, rekrutująca członków głównie wśród grupy etnicznej Fulan.^[34] Rywalizujące ze sobą organizacje islamskie w regionie naprzemiennie mogą tworzyć sojusze strategiczne bądź taktyczne, a mogą także wchodzić ze sobą w konflikty i zwalczać się

²⁵ BBC, Country profile, Mali, 05.05.2023, <http://www.bbc.com/news/world-africa-13881370>

²⁶ Newsweek, O co chodzi w Mali? 27.03.2013, <http://www.newsweek.pl/swiat/o-co-chodzi-w-mali,101066,1,1.html>

²⁷ ICG (International...), Mali's Algiers Peace Agreement, Five Years On: An Uneasy Calm, 24.06.2020, <https://reliefweb.int/report/mali/mali-s-algiers-peace-agreement-five-years-uneasy-calm>

²⁸ Al Jazeera, Tuareg rebels claim control of northern Mali town after weeks of fighting, 12.09.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/9/12/tuareg-rebels-claim-control-of-northern-mali-town-after-weeks-of-fighting>

²⁹ Reuters, Mali junta ends 2015 peace deal with separatist rebels, 25.01.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/mali-junta-ends-2015-algiers-peace-deal-with-separatist-rebels-2024-01-25/>

³⁰ ADF (The Alliance Defending Freedom), Tuareg Coalition Threatens Continued Instability in Northern Mali, 21.05.2024, <https://adf-magazine.com/2024/05/tuareg-coalition-threatens-continued-instability-in-northern-mali/>

³¹ ADF (The Alliance Defending Freedom), , Tuareg Coalition Threatens Continued Instability in Northern Mali, 21.05.2024, <https://adf-magazine.com/2024/05/tuareg-coalition-threatens-continued-instability-in-northern-mali/>

³² UN Security Council, Activities of the United Nations Office for West Africa and the Sahel; Report of the Secretary-General [S/2025/187], 26.03.2025, <https://undocs.org/S/2025/187>,

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁴ Counter-terrorism Guide, Macina Liberation Front, 11.2022, https://www.dni.gov/nctc/ftos/mlf_fto.html

nawzajem.^[35] Poszczególne społeczności etniczne posiadają swoje lokalne bojówki i oddziały patrolowe, które także okresowo stosują przemoc.^[36]

Nielegalne ugrupowania zbrojne stosują techniki partyzanckie, takie jak podkładanie ładunków wybuchowych typu IED na drogach i ataki na bazy i posterunki, natomiast siły zbrojne Mali oraz Grupa Wagnera stosują ataki z powietrza za pomocą dronów oraz ostrzał artyleryjski. Często dochodzi także do starć bezpośrednich między zwalczającymi się stronami.^[37]

Do największej, otwartej bitwy doszło pod koniec lipca 2024 r., kiedy to połączone siły Tuaregów i JNIM odparły atak wojsk rządowych i rosyjskich Africa Corps w okolicach Kidal. W starciach zginęło co najmniej 80 Rosjan, w tym dowódcy dawnej Grupy Wagnera, doświadczeni w walkach na Ukrainie. Straty poniosła także armia malijska.^[38] Nie jest jasne, czy i w jakim zakresie Tuaregowie współpracowali z JNIM, gdyż oficjalnie wypierają się jakichkolwiek związków z terroryzmem i z Al-Kaidą, jednak posiadają w tym regionie wiele taktycznych wspólnych interesów i obie organizacje deklarują udział w tym ataku.^[39]

W **północnym Mali**, znajdującym się pod kontrolą Tuaregów, rząd w Bamako okazjonalnie przeprowadza ostrzał z powietrza i misje zwiadowcze. Na niektórych terenach opuszczonych przez wojska MINUSMA pojawiły się ponownie oddziały islamistów, które wprowadzają własne rządy w oparciu o prawo szariatu, stosując egzekucje i amputacje. Przedstawiciele Państwa Islamskiego oraz JNIM są obecni zwłaszcza w regionie **Menaka**, gdzie kontrolują już pewne terytoria, a ich bojówki toczą starcia również w regionach **Gao** i **Timbuktu**.^[40]

Najwięcej starć ma jednak nadal miejsce w **Środkowym Mali**, zwłaszcza w regionach **Mopti** i **Segou**. Całkiem swobodnie działają tam bojówki islamistyczne, z których jedną z najbardziej aktywnych jest JNIM, w którego skład wchodzi kilka ugrupowań islamskich, m.in. **Macina Liberation Front (FLM)** / **Katiba Macina**, powiązana z Al-Kaidą, rekrutująca członków głównie wśród grupy etnicznej Fulan.^[41] Partyzanci atakują posterunki wojska i oddziałów Wagnera, a także infrastrukturę krytyczną, taką jak lotniska. Represje stosowane wobec ludności cywilnej przez Grupę Wagnera, powodują zwiększoną rekrutację do oddziałów JNIM.^[42]

Południowe Mali, ze stolicą w Bamako, do tej pory było najspokojniejszym regionem kraju, jednakże również tam zdarzają się sporadyczne ataki bojówek islamistycznych,

³⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool/>

³⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool/>

³⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool/>

³⁸ ISW (Institute for the study of War), Africa File, August 2, 2024: Russian Blunder in Mali, 02.08.2024, <https://www.understandingwar.org/background/africa-file-august-2-2024-russian-blunder-mali>

³⁹ ADF (The Alliance Defending Freedom), Tuareg Coalition Threatens Continued Instability in Northern Mali, 21.05.2024, <https://adf-magazine.com/2024/05/tuareg-coalition-threatens-continued-instability-in-northern-mali/>

⁴⁰ Africa Center for Strategic Studies, Mali Catastrophe Accelerating under Junta Rule, 10.07.2023, <https://africacenter.org/spotlight/mali-catastrophe-accelerating-under-junta-rule/>

⁴¹ Counter-terrorism Guide, Macina Liberation Front, 11.2022, https://www.dni.gov/nctc/ftos/mlf_fto.html

⁴² Africa Center for Strategic Studies, Mali Catastrophe Accelerating under Junta Rule, 10.07.2023, <https://africacenter.org/spotlight/mali-catastrophe-accelerating-under-junta-rule/>

głównie JNIM, aktualnie mające charakter napaści na tle rabunkowym, zamachów na konkretne osoby i zasadzek na posterunki wojska, nie zaś bezpośrednich starć.^[43]

Na początku 2025 r. JNIM uderzył także na południu i w środkowym Mali, atakując centra administracyjne regionów **Kayes** i **Bandiagara**, co potencjalnie może zagrozić także regionowi stołecznemu.^[44] Jednak w samym **Bamako**, a także w **Sikasso** do tej pory jest względnie spokojnie - nie odnotowano tam aktywności nielegalnych ugrupowań zbrojnych.^[45]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W ogólnodostępnych źródłach brak jest informacji, czy aktualnie na terenie Mali obowiązuje stan wojenny, czy stan wyjątkowy.

W niektórych regionach władze lokalne mogą ustanawiać godzinę policyjną i wprowadzać ograniczenia w przemieszczaniu się, zwłaszcza nocą. Godzina policyjna obowiązuje w Gao, Timbuktu, Kidal i Menaka.^[46]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. odnotowano niemal 2 tys. ofiar cywilnych, w 2024 r. – ponad 1,7 tys. ofiar cywilnych, natomiast w pierwszym kwartale 2025 r. zginęło co najmniej 350 cywilów.^[47]

W Mali odnotowano masowe zabójstwa, gwałty i grabieże, które zmusiły tysiące ludzi do ucieczki. Grupy zbrojne brutalnie atakują ludność cywilną i podsycają ogromny kryzys humanitarny.^[48] Głównym sprawcą śmierci ludności cywilnej były wojsko malijskie i sprzymierzone z nim bojówki, w tym Grupa Wagnera oraz lokalne oddziały patrolowe, a także oddziały organizacji islamskich JNIM i Państwo Islamskie.^[49]

Najwięcej ofiar cywilnych odnotowano w regionach centralnych i północnych: Timbuktu, Kidal i Mopti i Segou. Wiele zbrodni na cywilach miało charakter

⁴³ Africa Center for Strategic Studies, Mali Catastrophe Accelerating under Junta Rule, 10.07.2023, <https://africacenter.org/spotlight/mali-catastrophe-accelerating-under-junta-rule/>

⁴⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Regional Overview Africa, Sahel: JNIM sustains pressure on urban centres in Burkina Faso and Mali, 10.02.2025, <https://acleddata.com/2025/02/10/africa-overview-february-2025/>

⁴⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

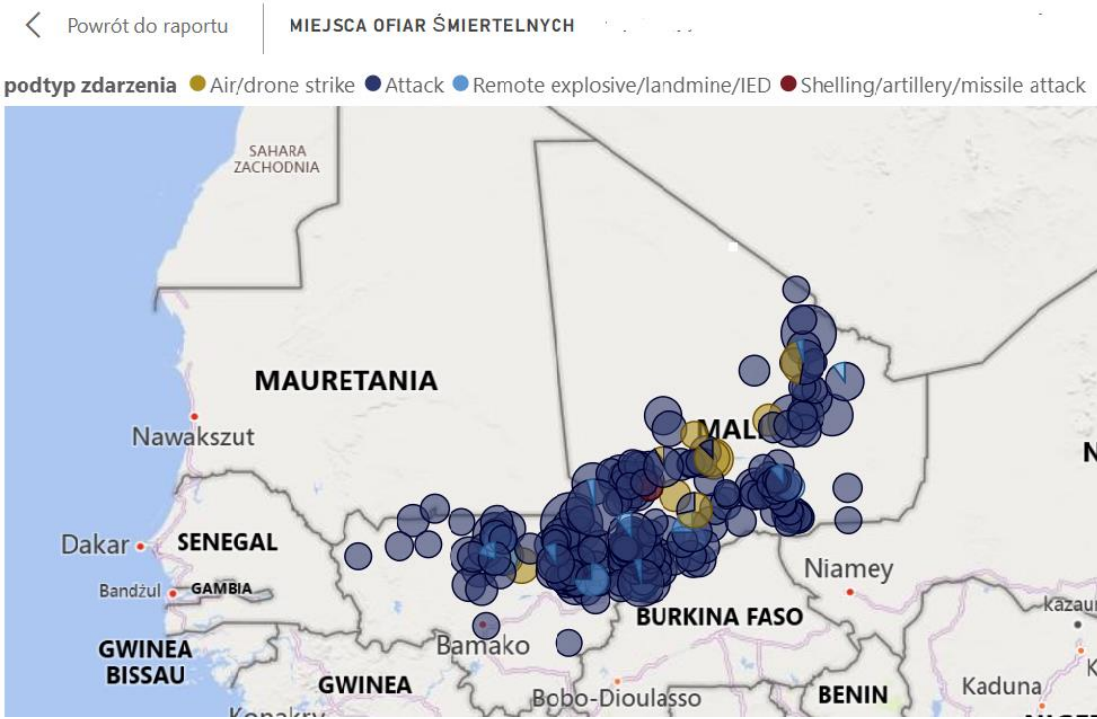
⁴⁶ Relief Web, UNICEF Mali Humanitarian Situation Report No. 02: Reporting Period February 2024, <https://reliefweb.int/report/mali/unicef-mali-humanitarian-situation-report-no-02-reporting-period-february-2024>

⁴⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁸ Al Jazeera, Armed groups step up murders, rapes in Mali: HRW, 14.07.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/7/14/armed-groups-step-up-murders-rapes-in-mali-hrw>

⁴⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

intencjonalny i odwetowy, a niekiedy były one popełniane na masową skalę – w pojedynczych incydentach zabijano nawet kilkadziesiąt osób.^[50]

Mapa. Miejsca śmierci cywilów w Mali w okresie: 01.04.2024-28.03.2025 (grafika wykonana przez WIKP w programie PowerBI, na podstawie danych ACLED i OpenStreetMap).^[51]

Prowincja (admin1)	Liczba ofiar
Kidal	394
Mopti	366
Tombouctou	256
Segou	218
Koulikoro	116
Gao	113
Kayes	24
Menaka	21
Sikasso	19
Bamako	0
Suma	1527

Tabela. Liczba śmiertelnych ofiar cywilnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych Mali w okresie: 01.04.2024-28.03.2025 (tabela przygotowana przez WIKP w programie PowerBI, na podstawie danych ACLED)^[52]

⁵⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Ludność cywilna regularnie ginie w wyniku operacji lotniczych, prowadzonych przez wojska malijskie i ich sprzymierzeńców. Od początku 2023 r. w wyniku nalotów bombowych i ataków dronów zabito prawie 600 cywilów, większość w regionie Mopti, Menaka i Kidal.

- 7 marca 2023 r. malijskie lotnictwo ostrzelało wioskę Fulanów w regionie Mopti. Zginęło 13 osób, w większości kobiet i dzieci.
- 23 kwietnia 2023 r. malijskie siły zbrojne przeprowadziły atak z powietrza na targ z bydłem w wiosce Serma (region Mopti). Zginęło wielu ludzi oraz zwierzęta. Dokładna liczba nie jest znana, jednak źródła podają, że zanotowano co najmniej 10 ofiar śmiertelnych.
- 6 października 2023 r. lotnictwo malijskie trafiło dronem w samochód cywilny niedaleko wioski Niongolo w regionie Mopti. Zginęło 13 osób.
- 20 października 2023 r. w wyniku ataku lotniczego wojska nigryjskiego na wioskę Tabankort (region Menaka) zginęło 167 osób, w tym 33 osoby, które należały do grupy etnicznej Dawsahak. Uderzenie nastąpiło w duże zgromadzenie ludzi, którzy zebrali się, aby po piątkowej modlitwie oglądać egzekucję osób, skazanych przez lokalny sąd szariacki na karę śmierci, za kradzież i gwałt.
- W marcu 2024 r. wojsko malijskie ostrzelało wioskę Amasrakad w Gao, zabijając grupę cywilów w miejscowym ośrodku zdrowia, a w regionie Mopti w ostrzale zabito czternastu uczniów szkoły koranicznej (dzieci).
- 30 lipca 2024 r. lotnictwo malijskie i burkińskie zaatakowało dronami nielegalną kopalnię złota niedaleko Tin Zaouaten (Kidal), zabijając około 50 górników, w tym Czadyjczyków i Nigeryjczyków.
- 18 marca 2025 malijska armia ostrzelała bazar w miejscowości Chembou (koło Timbaktu). Zginęło 13 cywilów z grup etnicznych Songhaj i Bella.^[53]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

Ludność cywilna jest narażona również na śmierć w wyniku działań partyzanckich, prowadzonych przez islamskie ugrupowania zbrojne, głównie JNIM, Katiba Macina i inne. Większość tego typu zdarzeń ma miejsce w regionach Gao i Menaka (Państwo Islamskie), Mopti i Segou (JNIM). W sumie od początku 2023 r. w wyniku działań nielegalnych ugrupowań zbrojnych zginęło ponad 1000 osób.^[54]

- W maju 2023 r. Państwo Islamskie zabiło około 30 osób z grupy etnicznej Dawsahak w regionie Gao.

⁵³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians, Airstrikes / Drones/ Shellings, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians JNIM/Islamic State/Katsina Macina i in., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

- 3 czerwca 2023 r. bojownicy Państwa Islamskiego zabili 15 pasterzy i ich bydło nieopodal studni w Teberemt, w regionie Mopti.
- Na początku września 2023 r. partyzanci zaatakowali łódź płynącą do Timbaktu, próbując zablokować jej wjazd do miasta i zabijając co najmniej 49 osób.
- W styczniu 2024 r. JNIM zabił w sumie kilkadziesiąt osób w osobnych atakach na wioski w regionach Mopti i Segou. Podpalono domy i ukradziono dobytek.
- 25 maja 2024 r. członkowie JNIM zabili 19 cywilów w miejscowości Diallassagou w regionie Mopti.
- 20 grudnia 2024, bojownicy JNIM zaatakowali wioskę Gourari (Bandiagara), zabijając 15 osób i wiele raniąc. Ukradziono również dobytek, a wioskę spalono.^[55]

DZIAŁANIA ODWETOWE

Ataki na wioski, targi bydła i innego typu akcje odwetowe, prowadzone przez wojsko i Grupę Wagnera były największym zagrożeniem dla ludności cywilnej od początku 2023 r. W ich wyniku zginęło ponad 2300 osób, w tym większość w regionie Mopti.^[56]

- 12 listopada 2023 r. armia wspomagana przez Grupę Wagnera aresztowała kilkadziesiąt osób ze społeczności Fulani, Tuaregów i Songhaj na targu w miejscowości Tonka w okolicach Timbaktu. 77 osób zostało następnie zabitych i pochowanych w masowym grobie. W większości byli to Tuaregowie, jednak zidentyfikowano także pięciu Fulanów i dwóch Arabów.
- W styczniu 2024 r. wojsko napadło na wioskę Fulanów zabijając co najmniej 25 osób. Ciała następnie spalono.
- W maju 2024 r. wojsko malijskie wspomagane przez Grupę Wagnera zabiło co najmniej 29 osób w miejscowości Amassine w regionie Kidal, przy czym twierdziło, że zabito jedynie partyzantów.^[57]
- W lipcu 2024 r. wojsko malijskie i najemnicy Wagnera zabili około 60 osób w okolicach Abeibara (Kidal).
- 17 lutego 2025, wojsko malijskie i najemnicy Wagnera zabili co najmniej 24 cywilów i spalili motocykle na drodze na zachód od miejscowości Tessalit (Kidal).
- 24 stycznia 2025, malijscy żołnierze przeprowadzili nalot na miejscowość Konna (Mopti), zabijając przynajmniej 16 osób, kupców z grup etnicznych Fulani i Songhaj, w odwecie za wysadzenie konwoju żandarmerii.

W opisywanym okresie odnotowano wiele więcej tego typu przypadków na mniejszą skalę.^[58]

⁵⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians JNIM/Islamic State/Katsina Macina I in., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians JNIM/Islamic State/Katsina Macina I in., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Civilians JNIM/Islamic State/Katsina Macina I in., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: strategic developments, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Ze względu na złą sytuację bezpieczeństwa regularnie dochodzi do przypadków kradzieży i zaboru mienia, najczęściej bydła i pojazdów, ale także innych wartościowych przedmiotów, jak biżuteria czy telefony. Niszczone są także sklepy, i inne budynki użyteczności publicznej. Zdarza się, że palone są całe wioski.^[59]

W szczególnie ciężkiej sytuacji znajduje się ludność cywilna w miastach na obszarach kontrolowanych przez oddziały partyzanckie JNIM oraz partyzantkę Tuaregów na północy kraju. Po opuszczeniu tego regionu przez wojska francuskie i oddziały międzynarodowe, miasta Timbaktu i Gao zostały otoczone przez zbrojne bojówki islamistów, którzy wprowadzili tam blokadę, przez co nie dociera na te tereny zaopatrzenie ani pomoc humanitarna. Do Timbaktu nie docierają transporty z żywnością, a ceny podwoiły się. Brakuje także paliwa i elektryczności. Około 33 tys. osób uciekło z miasta.^[60]

W rezultacie konfliktu zbrojnego, wewnętrznych przesiedleń oraz ograniczonego dostępu pomocy humanitarnej, 5 mln dzieci wymaga pomocy żywnościowej, blisko milion dzieci poniżej lat 5 jest niedożywionych, a 200 tys. jest zagrożonych śmiercią głodową. Szczególnie dotyczy to dzieci w regionie Menaka. W wyniku konfliktu zamknięto ponad 2000 szkół, pozbawiając przynajmniej pół miliona dzieci dostępu do edukacji. Dzieci stają się tym samym łatwym celem działań rekrutacyjnych do sił zbrojnych.^{[61][62][63]}

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W Mali w całym kraju zagrożenie terroryzmem pozostaje wysokie. W ciągu ostatnich dwóch lat nie odnotowano jednak zdarzeń, ataków czy eksplozji, w których ofiarami byłaby przypadkowa ludność cywilna, mieszkająca w stolicy lub okolicach.^[64]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W Mali często zdarzają się porwania i zabójstwa konkretnych osób. Porwaniami często, choć nie zawsze, towarzyszą żądania okupu. Porwania są dokonywane przez

⁵⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry Military Forces / police Forces., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁰ BBC, Mali crisis: Life in Timbuktu and Gao under siege by Islamist fighters, 08.10.2023, <https://www.bbc.com/news/world-africa-67027659>

⁶¹ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Regional Bureau for West & Central Africa; Education Newsletter; January - March 2025, 14.04.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/115733>

⁶² UNICEF, Nearly one million children in Mali at risk of acute malnutrition by the end of 2023, 01.09.2023, <https://www.unicef.org/press-releases/nearly-one-million-children-mali-risk-acute-malnutrition-end-2023-unicef-wfp>

⁶³ Relief Web, UNICEF Mali Humanitarian Situation Report No. 02: Reporting Period February 2024, <https://reliefweb.int/report/mali/unicef-mali-humanitarian-situation-report-no-02-reporting-period-february-2024>

⁶⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: explosions, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

różne ugrupowania, w tym związane z JNIM, ale także przez lokalne bojówki etniczne. Wojsko i żandarmeria z kolei przeprowadza bezprawne aresztowania.^[65]

Ofiarami porwań i zabójstw bywają pracownicy organizacji humanitarnych i personel medyczny, szefowie wiosek i ich rodziny, pracownicy administracji lokalnej, duchowni (imamowie, księża i szamani), sklepikarze i zwykli mieszkańcy wiosek. Ofiarami ataków padają także cudzoziemscy pracownicy kopalń lub innych instytucji. Dotyczy to także obszarów na południu Mali.^[66]

W Mali czasem dochodzi także do gwałtownych samosądów. 23 stycznia 2023 r. mieszkańcy miasta Sikasso zabili 9 osób, w tym pięciu pracowników firmy Q-Net i spalili budynek tej instytucji, zarzucając pracownikom morderstwa dzieci i handel ludźmi. Ofiarami samosądów często padają osoby oskarżone o kradzież lub złapane na gorącym uczynku.^[67]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Mali dochodzi do niepokoju na tle politycznym. W Bamako regularnie odbywają się duże i czasami gwałtowne protesty, w wyniku których dochodzi do podpalania opon, starć z policją, blokowania dróg i mostów, użycia gazu łzawiącego i ostrzału z broni ręcznej. W trakcie demonstracji zdarzają się ofiary śmiertelne.^[68]

W kwietniu, maju oraz czerwcu 2023 r. tysiące ludzi zbierało się w stolicy Mali, Bamako, aby wezwać MINUSMA, misję pokojową ONZ w Mali, do opuszczenia kraju. Wiece zostały zorganizowane przez M5-RFP, partię tymczasowego premiera Choguella Maigi i organizacje społeczeństwa obywatelskiego wspierające tymczasowy rząd wojskowy. W 2023 r. narastał konflikt między malijskim rządem wojskowym a misją, częściowo dlatego, że wojsko Mali zwróciło się o pomoc do powiązanej z Kremlm Grupy Wagnera, prywatnej rosyjskiej firmy najemniczej.^{[69][70][71]}

Na początku maja 2025 r. odbyły się pierwsze od czasu zamachu stanu demonstracje pro-demokratyczne, a ich uczestnicy domagali się przywrócenia porządku konstytucyjnego oraz przeprowadzenia wyborów.^[72]

⁶⁵ USDOS (US Department of State), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Mali, 21.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089138.html>

⁶⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Violence against civilians., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, Riots, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁸ UK Foreign and Commonwealth Office Travel Advice – Mali, 30.06.2023, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/mali>

⁶⁹ CGTN (China Global Television Network), Africa, U.N. calls for calm, dialogue amid huge Mali protests, 16.06.2023, <https://africa.cgtn.com/u-n-calls-for-calm-dialogue-amid-huge-mali-protests/>

⁷⁰ BBC, Mali and the UN: Why peacekeepers are being told to leave, 30.06.2023, <https://www.bbc.com/news/world-60419799>

⁷¹ Al Jazeera, Mali protesters demand exit of UN peacekeeping mission, 26.05.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/5/26/mali-protesters-demand-exit-of-un-peacekeepers>

⁷² RFI (Radio France Internationale), Protests grow in Mali as opposition leader faces trial over junta criticism, 07.05.2025, <https://www.rfi.fr/en/africa/20250507-protests-grow-in-mali-as-opposition-leader-faces-trial-over-junta-criticism>

Podczas demonstracji i protestów nie zanotowano jednak w ostatnim czasie ofiar śmiertelnych.^[73]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W międzynarodową przestępczość zorganizowaną są zaangażowane przede wszystkim struktury władzy i instytucje państwowe. Sprzyja temu wszechobecna w kraju korupcja. Wyżsi urzędnicy państwowi odpowiedzialni są za liczne przypadki oszustw, fałszerstw, defraudacji i przywłaszczenia zasobów.

Jednocześnie mniejsze struktury przestępcze w kraju odnotowały znaczną ekspansję i dywersyfikację, angażując się w takie działania, jak handel bronią, kradzieże bydła, porwania dla okupu, przemyt i handel ludźmi oraz handel kokainą. Działalność przestępcza jest głównym źródłem dochodów dla grup zbrojnych, działających w regionie. Ich działalność w sferze gospodarczej często przypomina działalność mafijną.^[74]

Zdarzają się także ataki na cudzoziemców o charakterze rabunkowym, w tym także na pracowników organizacji pozarządowych.^[75]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja i prawo Mali zapewniają swobodę przemieszczania się, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, a władze ogólnie przestrzegają tych praw.^[76]

Regionalne władze nakładają niekiedy ograniczenia w poruszaniu się w nocy i po niektórych drogach, ze względów bezpieczeństwa. Negatywny wpływ na swobodę przemieszczania się i wybór miejsca pobytu ma niestabilna sytuacja bezpieczeństwa oraz ustanowione przez armię i partyzantów punkty kontrolne i blokady.^[77]

Niektóre organizacje międzynarodowe zgłaszają utrudnienia w dostępie do pomocy humanitarnej w centrum kraju, w którym siły zbrojne prowadzą operacje wojskowe. Niestabilna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa, ataki grup zbrojnych na infrastrukturę, np. w Gao, Kidal, Timbuktu i części Mopti powoduje, że mieszkańcy

⁷³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Protests, 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁴ Global Organized Crime Index, Mali 2023, <https://ocindex.net/country/mali>

⁷⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Violence against civilians., 01.04.2024-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁶ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Mali, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107791.html>

⁷⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Mali, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107791.html>

obawiają się opuszczania miast ze względów bezpieczeństwa, w tym zagrożenia IED (improwowanymi ładunkami wybuchowymi).^[78]

Blokady i ograniczenia w podróżowaniu istnieją wokół głównych miast na północy.^[79]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Ludność Mali jest bardzo mobilna - dotyczy to zarówno migracji wewnętrznych, jak i zagranicznych. Migracje, zwłaszcza sezonowe, są konstytutywną cechą życia gospodarczego i społecznego. Pozwalają na emancypację społeczną i ekonomiczną oraz dywersyfikację źródeł dochodów. Wielu Malijczyków migruje w porze suchej z obszarów wiejskich do pobliskich wiosek i miasteczek, aby wykonywać prace dorywcze lub do sąsiednich krajów, aby pracować w rolnictwie i górnictwie. Pasterze i koczownicy, stanowiący ok. 10% populacji, również sezonowo przenoszą się do południowego Mali lub krajów ościennych. Wiele osób zmienia miejsce pobytu z regionów wiejskich do miast. Bamako jest jednym z najszybciej rosnących miast świata i liczy sobie niemal 3 mln mieszkańców. W całym Mali ludność miejska stanowi 42% ludności i szybko rośnie – w tempie niemal 5% rocznie.^[80]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Liczba osób wewnątrznie przesiedlonych (IDPs) spadła z 412 tys. w grudniu 2022 r. do 354 tys. w czerwcu 2024 r., następnie znowu wzrosła do 378 tys. w marcu 2025 r. Najwięcej IDPs pozostaje w swoim regionie pochodzenia. Najwięcej IDPs zarejestrowano w regionach: Bandiagara, Gao, Mopti, Menaka, Segou i Timbuktu. Odnotowuje się także powroty. W Bamako zarejestrowano jedynie 1,4 tys. osób wewnątrznie przesiedlonych.^{[81][82]} Ludność pasterska i nomadyczna raczej nie przemieszcza się na południe, lecz zmuszona do porzucenia swoich dotychczasowych tras, sprzedaje swoje bydło i szuka schronienia na pustyni lub w krajach sąsiednich, takich jak Mauretania, Niger czy Burkina Faso.^[83]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Mali ma długą historię emigracji spowodowanej biedą, konfliktami, presją demograficzną, bezrobociem, brakiem bezpieczeństwa żywnościowego i suszami.^[84]

Według danych z czerwca 2024 r., w krajach ościennych przebywa prawie 290 tys. uchodźców z Mali. Prawie wszyscy Malijczycy, którzy schronili się za granicą

⁷⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Mali, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107791.html>

⁷⁹ Relief Web, UNICEF Mali Humanitarian Situation Report No. 02: Reporting Period February 2024, <https://reliefweb.int/report/mali/unicef-mali-humanitarian-situation-report-no-02-reporting-period-february-2024>

⁸⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

⁸¹ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), UNHCR Mali; Réponses aux déplacements internes (janvier-mars 2025), 17.04.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/115775>

⁸² UNHCR (UN High Commissioner for Refugees) Mali; Situation of Refugees, Internally Displaced Persons and Returnees; As of 30 June 2024, 15.07.2024, [https://www.ecoi.net/en/file/local/2112386/Mali situation of refugees internally displaced persons and returnees 30_June 2024 english.pdf](https://www.ecoi.net/en/file/local/2112386/Mali%20situation%20of%20refugees%20internally%20displaced%20persons%20and%20returnees%2030_June%202024%20english.pdf)

⁸³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

⁸⁴ Integral Human Development, Mali, <https://migrants-refugees.va/country-profile/mali/>

(głównie pasterze – Tuaregowie i Maurowie), pozostali w jednym z krajów regionu: w Nigrze (130 tys. osób), w Mauretanii (120 tys. osób) oraz Burkina Faso (38 tys. osób).^[85]

PODSUMOWANIE

Mali jest formalnie republiką prezydencką, jednak w wyniku ostatniego zamachu stanu w 2021 r., wybory zostały anulowane i kraj przekształcił się w dyktaturę.

W Mali obowiązuje kara śmierci i wyroki tego typu są zasądzane. W ostatnich latach nie dokonano jednak żadnej egzekucji.

Obecnie w Mali trwa konflikt zbrojny o złożonym i wielowymiarowym charakterze. Na terenie Mali działają narodowowyzwoleńcze bojówki Tuaregów, organizacje islamskie powiązane z Państwem Islamskim i Al-Kaidą, bojówki etniczne oraz najemnicze grupy militarne oraz wojsko malijskie. Największe nasilenie starć ma miejsce obecnie w środkowej części kraju, jednak istnieją obawy o odnowienie się konfliktu także na zamieszkaną przez Tuaregów północy. Względnie stabilna sytuacja panuje jedynie w południowych regionach oraz w stolicy kraju – Bamako.

W strefach konfliktu, w północnej i środkowej części kraju, ludność cywilna jest bezpośrednio zagrożona powszechną przemocą. Wszystkie strony konfliktu winne są ataków na ludność cywilną, bardzo często o charakterze intencjonalnym. Szczególnie krwawe są odwetowe ataki na wsie, postrzegane jako wrogie.

Sytuacja na południu Mali, w tym w stołecznym mieście Bamako jest stabilna i nie odnotowuje się powszechnego zagrożenia życia jego mieszkańców.

UNHCR odnotowuje wewnętrzne przesiedlenia na terenie Mali oraz znaczną ilość uchodźców w sąsiednich krajach. Odnotowuje jednak także powroty do miejsc poprzedniego zamieszkania. Uchodźcy z północy (np. Tuaregowie, Fulanie i inni) jedynie w niewielkim zakresie przemieszczają się na bezpieczniejsze tereny na południu, a z reguły pozostają blisko regionów swojego pochodzenia. Prawdopodobnie powodem są względy etniczne lub kulturowe.

⁸⁵ USA: Central Intelligence Agency (CIA), The World Factbook. Mali, 07.08.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Mali, data 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 04.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Regional Overview Africa, Sahel: JNIM sustains pressure on urban centres in Burkina Faso and Mali, 10.02.2025, <https://acleddata.com/2025/02/10/africa-overview-february-2025/>
3. ADF, Tuareg Coalition Threatens Continued Instability in Northern Mali, 21.05.2024, <https://adf-magazine.com/2024/05/tuareg-coalition-threatens-continued-instability-in-northern-mali/>
4. Africa Center for Strategic Studies, Mali Catastrophe Accelerating under Junta Rule, 10.07.2023, <https://africacenter.org/spotlight/mali-catastrophe-accelerating-under-junta-rule/>
5. Al Jazeera, Armed groups step up murders, rapes in Mali: HRW, 14.07.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/7/14/armed-groups-step-up-murders-rapes-in-mali-hrw>
6. Al Jazeera, Tuareg rebels claim control of northern Mali town after weeks of fighting, 12.09.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/9/12/tuareg-rebels-claim-control-of-northern-mali-town-after-weeks-of-fighting>
7. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
8. Anadolu Agency, Niger, Mali, Burkina Faso create joint force to fight terrorism, 07.03.2024, <https://www.aa.com.tr/en/africa/niger-mali-burkina-faso-create-joint-force-to-fight-terrorism/3158442>
9. BBC News, Mali coup: How junta got Ecowas economic sanctions lifted, 06.07.2022, <https://www.bbc.com/news/world-africa-62037317>
10. BBC, Country profile, Mali, 05.05.2023, <http://www.bbc.com/news/world-africa-13881370>
11. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Mali, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mali/>
12. Counter-terrorism Guide, Macina Liberation Front, 11.2022, https://www.dni.gov/nctc/ftos/mlf_fto.html
13. ICG, Mali's Algiers Peace Agreement, Five Years On: An Uneasy Calm, 24.06.2020, <https://reliefweb.int/report/mali/mali-s-algiers-peace-agreement-five-years-uneasy-calm>
14. Institute for the War, Africa File, August 2, 2024: Russian Blunder in Mali, 02.08.2024, <https://www.understandingwar.org/background/africa-file-august-2-2024-russian-blunder-mali>
15. Newsweek, O co chodzi w Mali? 27.03.2013, <http://www.newsweek.pl/swiat/o-co-chodzi-w-mali,101066,1,1.html>

16. Relief Web, UNICEF Mali Humanitarian Situation Report No. 02: Reporting Period February 2024, <https://reliefweb.int/report/mali/unicef-mali-humanitarian-situation-report-no-02-reporting-period-february-2024>
17. Reuters, Mali junta ends 2015 peace deal with separatist rebels, 25.01.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/mali-junta-ends-2015-algiers-peace-deal-with-separatist-rebels-2024-01-25/>
18. Reuters, Mali president resigns after detention by military, deepening crisis, 18.08.2020, <https://www.reuters.com/article/us-mali-security-idUSKCN25E1AF>
19. RMF24, Kilkanaście tysięcy żołnierzy ONZ opuści Mali. "Prigożyn pomógł to zaaranżować", 30.06.2023, https://www.rmfm24.pl/fakty/swiat/news-kilkanascie-tysiecy-zolnierzy-onz-opusci-mali-prigozyn-pomog,nld,6874932#crp_state=1
20. The Africa Report, Elections in Mali and Burkina Faso postponed for forever (and a day), 06.05.2024, <https://www.theafricareport.com/346803/elections-in-mali-and-burkina-faso-postponed-for-forever-and-a-day/>
21. UK Parliament, House of Commons Library, 11.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9636/>
22. UN Security Council, Activities of the United Nations Office for West Africa and the Sahel; Report of the Secretary-General [S/2025/187], 26.03.2025, <https://undocs.org/S/2025/187>,
23. US Department of State, Threats to Peace and Security in Mali, 16.08.2023, <https://www.state.gov/threats-to-peace-and-security-in-mali/>
24. Wikimedia Commons, Mali, administrative divisions 2023, (CC BY-SA 4.0), 05.01.2024, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mali,_administrative_divisions_2023.png
25. Wikipedia, Podział administracyjny Mali, https://pl.wikipedia.org/wiki/Podzia%C5%82_administracyjny_Mali